

SENIORPOLITIK & OMSORGSPOLITIK

Forslag fra politikgruppen Social, Integration & Ligeværd v/Carsten Borup

Værdigrundlag og vision

Senioralderen indtræffer ikke på et bestemt tidspunkt, men er en realitet, når man mener, at en ny livsfase i sen-livet er startet. En livsfase med friere valg og nye balancer. Man kan kalde det den 3. alder. Den 4. alder karakteriserer den periode, hvor vi har brug for hjælp og pleje til at klare hverdagen selv.

- Det økonomiske grundlag og en økonomisk tryghed er et grundlæggende behov for os alle. I Alternativet ser vi Seniorlivet som en livsfase, hvor retten og behovet for friere valg og muligheder for en selvvalgt balance mellem pligt og lyst bliver anerkendt.
- Seniorlivet er kendetegnet ved at have erfaringsmæssig tyngde, af at have en tid bag sig, hvor både krop og psyke er godt brugt og hvor vi som samfund anerkender, at den enkelte har ydet en indsats til samfundets udvikling og drift. I dag er godt 20 % af befolkningen seniorer.
- Alternativet ønsker at indføre begrebet Seniorløn. Seniorløn er tænkt som en rettighed, som vi alle opnår, når vi fylder 60 eller 65 år. Seniorløn kan også tildeles tidligere i livet pga. særlige vilkår og omstændigheder (i stedet for den nuværende førtidspension). Seniorløn kan kobles til tankerne om borgerløn og være et skridt i den retning.

DEN FRIE SENIOR

- Seniorliv er et friere livsafsnit end tidligere. Med begrebet senior afskaffer vi begrebet pensionist, som samfundsmæssigt betyder tilbagetrækning og en slags afslutning. I Alternativet ser vi bestemt Seniorlivet som en ny begyndelse med andre muligheder end tidligere og med muligheder for friere valg.
- Alternativet ønsker social tryghed i Seniorlivet. Vi ønsker muligheder for at fortsætte i arbejdslivet som før eller at gøre brug af fleksible jobordninger og gode kombinationer med job og seniorløn.
- Arbejdslivet skal kunne fortsættes indtil den enkelt selv vurderer sin situation. Det er ikke rimeligt at stoppe på baggrund af en (fordom om) alder. Fagbevægelsen og A-kasser skal tilpasses seniorlivet. Iværksætterordninger skal udvikles til det sene arbejdsliv. Vi har ganske enkelt ikke råd til at lade 20% af befolkningen være passive i en periode på 20-25 år. Tilbagetrækningsalderen bør være den enkeltes valg.
- Vi prioriterer en god Seniorløn, der er baseret på en højere sats og en mere enkel form end vores nuværende Folkepension.
- Vi anerkender livslang udvikling og læring hele livet og ønsker at bakke op om menneskets nysgerrighed ved at give rige muligheder og understøtte både uddannelse, iværksætteri, jobskabelse og projekter for seniorer.

EN BY DER ER BLØD SOM EN KROP

- Seniorlivet skal understøttes af udbud af mangfoldige boligformer der er tilpasset seniorlivets forskelligartede behov. Der er brug for flere og billigere lejeboliger og boliger der er tilpasset udfoldelse af en fællesskabskultur.
- Byernes rum skal udvikles til at tage højde for behovet for både bevægelse og ro. Vi ønsker at udvikle mobilitetsfremmende teknologi og en offentlig befordring, der sikrer borgerne deltagelse i kulturelle og demokratiske oplevelser – ikke mindst med de særlige tilgange som Seniorlivet kan have behov for.
- Seniorlivet er kendetegnet ved en forventning om solidaritet mellem generationerne. Dels gennem anerkendelsen af livets indsats og dels gennem det fortsatte engagement fra seniorerne i samfundet og i medvirken til skabelse af en bæredygtig fremtid.

OMSORG

- For mange mennesker er den sidste del af livet præget af stor afhængighed af andre til pleje og omsorg.
- I dagens Danmark er ca. 40.000 mennesker på plejehjem og ca. 140.000 mennesker modtager hjælp i eget hjem. Den gennemsnitlige indflytningsalder på plejehjem er i dag 84 år.
- Sygdomme som Alzheimer og Demens er i stigning og sætter ofte et særligt præg på plejehjem i dag. Når dette er sagt, så er det vigtigt at sige, at ca. 400.000 danskere er over 75 år.
- Gennemsnitslevealderen er 79 år for mænd og 83 år for kvinder. 1200 danskere er over 100 år gamle.

OMSORGSPOLITIK

- Alternativet ønsker at mennesker, som bliver afhængige af pleje og omsorg, får en hurtig og effektiv koordineret indsats fra det offentlige. Vi vil understøtte sammenhængende forløb ift. behovet for hjælp, støtte, rådgivning, pleje og omsorg. Og med nok personale. Kort ventetid og plejemuligheder tæt på og i tilstrækkeligt omfang. Den menneskelige relation er i centrum.
- Vi vil sikre størst mulig magt i eget liv, fastholdelse af hjemlighed og undgå institutionalisering og fremmedgjorthed.
- Omsorgen skal være baseret på tillid til både den ældre og til det støttende fagpersonale.
- Vi vil tænke på tværs af generationerne i planlægning af institutioner og etablere Generationshuse, som både kan styrke fællesskaber mellem borgerne og skabe nye tværfaglige kompetencer.
- Der skal grundlæggende være mulighed for at leve det liv, som man ønsker sig.
- Social og økonomisk tryghed og et mangfoldigt tilbud af plejemuligheder og lejeboliger.
- God tid til den enkelte. Kendte ansigter / samme hjælpere. Faste rettigheder.
- Inddragelse af pårørende og indretning i plejen der imødekommer pårørendes behov.
- At kunne blive sammen, hvis det ønskes.

- Hjemlighed; frisk mad, natur, fællesskab, oplevelser, ro og privatliv.
- Hurtig og effektiv diagnosticering. Hurtig behandling. Omsorg i stedet for medicin.
- Demensboliger og demensvenlige lokalsamfund.
- At det omgivende samfund; kulturen, oplevelserne, servicen også indrettes efter ældre og gamle mennesker (hvilesteder, toiletter, høre- og synshensyn etc.)

GØR OP MED ET UNIFORMERET ÆLDRESYN – SE MANGFOLDIGHEDEN

- Alternativet vil gøre op med det ældresyn som ser alle mennesker i pensionsalderen som gamle. Det syn skal være fortid. Hele debatten om ældrebyrden og det grå guld skal gemmes væk. Begrebet alderisme¹ hvor fordomme alene begrundet i alder, bør gøres alment kendt og være genstand for etik og lovgivning.
- Vi vil i stedet tale om den tredje og den fjerde alder, som nye livsafsnit med egne karakteristika.
- Sygdom og svækkelser kan komme til os hele livet. Slid kommer til os efterhånden og ikke mindst hos den del af befolkningen som har hårdt fysisk arbejde (og som udgør ca. 40%), men slid som følge af stress og psykisk overbelastning kan let give mén hele livet og må medtages i slid i nye grupper af befolkningen.

GENERATIONEN HVIS KENDETEGN ER FORANDRINGSPARATHED

- De 1.1 mio. danskere der er fyldt 65 år, udgør i dag og vil i fremtiden udgøre en endnu større politisk magtfaktor.
- Det er generationer, der gang på gang har vist sig i stand til at forny sig, at have stærke ansvarsfølelser, visioner og omfattende livserfaring og et stort engagement i at yde bidrag til samfundet.
- Fremtidens pensionsalder er pt. bestemt til at være stigende. En 40-årig i dag vil kunne gå på pension som 70-årig og en 33-årig vil kunne gå på pension som 73-årig.
- Vi skal ikke forveksle omsorg og pleje med alder og pension, men i stedet se på alle de muligheder som et godt liv giver os også som seniorer i den tredje alder. Når vi når livsafslutningen og ofte bliver afhængige af andres hjælp og pleje, så er vi i den fjerde alder og den ønsker vi at leve og afslutte i værdighed.
- Alternativet ønsker at mennesker, som bliver afhængige af pleje og omsorg, får en hurtig og effektiv koordineret indsats fra det offentlige. Vi vil understøtte sammenhængende forløb ift. behovet for hjælp, støtte, rådgivning, pleje og omsorg. Og med nok personale. Kort ventetid og plejemuligheder tæt på og i tilstrækkeligt omfang. Den menneskelige relation er i centrum.

Politikgruppen Social, Integration og Ligeværd – Maj 2021

---

¹ Begrebet alderisme stammer fra det amerikanske udtryk ageism, som blev skabt af den amerikanske læge R.N. Butler i 1969. Alderisme er også kendt som aldersracisme, aldersdiskrimination.

TIL FORTSAT DEBAT I ALTERNATIVET – DET LOKALE OG DET NATIONALE

Politikgruppen ønsker at ”Senior & Omsorgspolitikken” kan udvikles og anerkendes som Alternativets Nationale Seniorpolitik.

Vi ønsker at tekstens nuværende vision bliver udmøntet i flere konkrete forslag, som kan realiseres lokalt i Aarhus Kommune under næste valgperiode

I de næste afsnit vil der komme ideer og nedslag. Hvert område til fortsat debat og udvikling blandt Alternativets lokale kandidater og medlemmer, samt interesserede borgere i Aarhus Kommune.

PRINCIPPER

- et friere livsafsnit end tidligere, og med social tryghed
- mulighed for at fortsætte i arbejdslivet
- indføre en mere enkel seniorløn frem for folkepension
- skabe mulighed for livslang læring
- alder ingen hindring
- seniorer er en politisk magtfaktor
- udvikle mangfoldige boligformer
- udvikling af byens rum med muligheder for seniorliv
- styrke solidaritet mellem generationer
- omsorg med den menneskelige relation i centrum og baseret på tillid
- størst mulig magt i eget liv
- etablering af generationshuse
- tilgængelig natur, kulturliv og fællesskaber
- relationel behandling frem for medicin
- sund kost og fri bevægelse
- se mangfoldigheden
- anerkende erfaring og forandringsparathed
- den menneskelige relation er i centrum.

SLOGAN – KV 21

ALDER INGEN HINDRING – I ANSÆTTELSER

ALDER INGEN HINDRING – I DEMOKRATI

ALDER INGEN HINDRING – I KULTURLIV

MÆRKESAGER

- Alder ingen hindring i ansættelser. Aarhus kommune skal gå forrest. Flere deltidsjobs for seniorer.
- Stop aldersfordomme.
- Skab muligheder for et Byliv for ældre.
- Boliger der matcher overgangene fra arbejdsliv til seniorliv.
- Fokus på sundhedsskabende tilbud til en befolkning, der bliver stadig ældre.
- Omsorg på hjemlige præmisser præget af respekt og værdighed. Plejehjem skal være hjem